

לשמוע קול תורה - פסוק השבוע

פרשת שמיני

אין קיצורי דרך

"יין וְשָׁכַר אֶל תַּשֵּׁת אֶתָּה וּבְנֶיךָ אֶתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם" (ויקרא י, ט).

איזה עונש חמור! כהן שנכנס למשכן אחרי ששתה רביעית יין חייב מיתה! בדומה לכך, הגמרא במסכת ברכות (לב, א) טוענת ששיכור שמתפלל הרי הוא כעובד עבודה זרה!

עלינו להבין מדוע התורה והחכמים רואים את השתייה במקרים מסוימים בעין כה שלילית. הלוא אין כל איסור לשתות יין, ו"אין שמחה אלא ביין" (פסחים קט, א).

אכן היין הוא חלק משמחת החיים כשהוא נצרך במידה המתאימה. אך שתייה מוגזמת חמורה היא מאוד, כי היא מבטלת את האנושיות של האדם והופכת אותו לבלתי אחראי למעשיו.

עבד ה' צריך להיות מסוגל להנהיג את עצמו ולהיות אדון למעשיו בכל עת. כשאדם נמצא ב"אורות" עד כדי מצב שבו המציאות והדמיון מתערבבים, הוא כבר אינו שולט בעצמו ואינו מכוון את מעשיו כיאות. הוא הופך כביכול לאדם אחר.

יש הטועים לחשוב שהיין מבטל את המכשולים ואת המסכים, וששתייתו משחררת מהכבלים ומביאה לקרבת הא-ל. כאילו יש "שכרות קדושה", כאילו אפשר להיות "שיכור מהא-ל". יחס כזה לאלוהות הוא היחס של עובדי עבודה זרה לאליהם.

התורה מלמדת אותנו שאין זו אלא אשליה מסוכנת. כשעובדים את ה' אין ליצור עולמות דמיוניים. אין קיצורי דרך בהתקרבות לה'! מסלול ההתקרבות דורש צעידה בדרך ארוכה של עמל וסבלנות, בנתיב שלעקשנות והסתכלות בהירה הנקנות בעמלקיום התורה והמצוות.

ועל כן שללה התורה יין מכל וכל בעבודת השם. שלא נשלה את עצמנו!